

Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 34 hallituksen esityksen johdosta laiksi vuodelta 1983 suoritettavasta työnantajan sosiaaliturvamaksusta ja vakuutetun kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksusta

Eduskunta on 26 päivänä lokakuuta 1982 lähettänyt sosiaalivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 209.

Asian johdosta ovat olleet kuultavina ministerit Marjatta Väänänen ja Ahti Pekkala, hallitussihteeri Tuulikki Haikarainen sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöstä, valtiosihteeri Teemu Hiltunen, budjettipäällikkö Juhani Korpela, finanssisihteeri Risto Suominen ja budjettisihteeri Paavo Kytömäki valtiovarainministeriöstä sekä toimistopäällikkö Hannu Häyry kansaneläkelaitoksesta. Käsiteltyään asian valiokunta esittää seuraavaa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että vuodelta 1983 perittäisiin työnantajan sosiaaliturvamaksua siten, että kansaneläkemaksu olisi yrityksen pääomavaltaisuudesta riippuen 4,10, 5,05 tai 5,60 prosenttia ennakoperinnän alaisen palkan määrästä ja julkisen tahon maksu olisi vastaavasti 4,60 prosenttia. Työnantajan sairausvakuutusmaksu olisi ehdotuksen mukaan 1,35 prosenttia ja julkisen tahon maksu 2,35

prosenttia. Lapsilisämaksua ei edelleenkään perittäisi. Vakuutetun kansaneläkevakuutusmaksu olisi ehdotuksen mukaan 1,75 penniä ja sairausvakuutusmaksu 1 penniä veroäyryiltä. Esitys liittyy valtion tulo- ja menoarvioesitykseen vuodelle 1983.

Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena, minkä vuoksi valiokunta on asettunut lakiehdotuksen hyväksymisen kannalle. Sosiaalivaliokunta kiinnittää kuitenkin huomiota niihin epäkohtiin, joita syntyy, kun kansaneläke- ja muun sosiaaliturvan rahoitukseen puututaan suhdannepoliittisilla perusteilla. Sosiaaliturvamaksujen alennusten työllisyysvaikutusten seurantaa on valiokunnan mielestä tehostettava.

Edellä olevan perusteella sosiaalivaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Helsingissä 10 päivänä joulukuuta 1982

Asian ratkaisevaan käsittelyyn ovat ottaneet osaa puheenjohtaja M. Puhakka, varapuheenjohtaja Kauppi ja jäsenet Alppi, Halonen, Hyryn kangas, Joutsenlahti, Juntumaa, Mik-

kola, Paasio, Pesola, Pokka, Raudaskoski, Saarikoski, Savolainen, Stenius-Kaukonen ja Ziliacus sekä varajäsen Raudasoja.

Vastalauseita

I

Työnantajien sosiaaliturvamaksujen alennukset muodostavat vakavan uhan koko sosiaaliturvajärjestelmälle. Sosiaaliturvan rahoitusta siirretään yhä enemmän työtätekevien, eläkeläisten ja muiden vähävaraisten omille harteille. Tätä linjaa on palvellut sairauspäivärahojen ja kansaneläkkeiden verollepano. Nyt on otettu ensimmäinen askel pääomapiirien vaatimaan suuntaan, että työnantajille annettuja maksuhelpotuksia korvataan myös liikevaihtoveron korottamisella. Liikevaihtovero on kaikkein raskaimmin pienituloisia koetteleva verotusmuoto.

Devalvaatiopakettiin liittyvällä työnantajan sairausvakuutusmaksun 1 %:n alennuksella annetaan työnantajille noin 850 miljoonan markan helpotus. Työnantajan lapsilisämaksun edelleen perimättä jättäminen merkitsee noin 2 700 miljoonan markan lahjoitusta työnantajille. Parin sadan miljoonan markan alennus työnantajille kansaneläkemaksuissa kasvattaa vastaavasti

kansaneläkkeiden rahoitustarvetta valtion budjetin kautta.

Vakuutusmaksualennuksilla on horjutettu vakavasti koko kansaneläke- ja sairausvakuutuksen rahoitusperustaa.

Valtion rahoitusosuuden kansaneläke- ja sairausvakuutuksessa arvioidaan nousevan vuonna 1983 jo lähes 3,5 miljardiin markkaan. Syntynyt tilanne on omiaan edesauttamaan sosiaaliturvan leikkaamisvaatimusten esillenousua. Jo lähiaikoina voidaan ennakoida tällaisia vaatimuksia pääomapiirien taholta esitettävän.

SKP:n linja pääomapiireille annettaviin vero- ja maksuhelpotuksiin ja sosiaaliturvan heikentämispyrkimyksiin on kielteinen. Siksi ehdotetut kansaneläke-, sairausvakuutus- ja lapsilisämaksuhelpotukset työnantajille on torjuttava.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

vuodelta 1983 suoritettavasta työnantajan sosiaaliturvamaksusta ja vakuutetun kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksusta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Poiketen siitä, mitä 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain 3 §:n 2 momentissa, sellaisena kuin se on 30 päivänä huhtikuuta 1982 annetussa laissa (308/82), on säädetty työnantajan kansaneläkemaksusta, maksua peritään mainitussa momentissa säädettyjen prosenttien 4,25, 4,75 ja 5,25 asemesta vastaavasti 4,10, 5,25 ja 6,00 prosenttia työntekijälle 1 päivänä tammikuuta 1983 tai sen jälkeen sanottuna vuonna suoritettun ennakko-perinnän alaisen palkan määrästä, kuitenkin siten, että valtiolta ja sen laitokselta, kunnalta ja kuntainliitolta, evankelis-luterilaiselta kirkolta ja sen seurakunnalta sekä seurakuntainliitolta, ortodoksiselta kirkkokunnalta ja sen

seurakunnalta sekä Ahvenanmaan maakunnalta maksua peritään 4,60 prosenttia.

2 §

Poiketen siitä, mitä työnantajan sosiaaliturvamaksusta 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun lain 1 §:n 1 momentissa, sellaisena kuin se on 11 päivänä elokuuta 1978 annetussa laissa (613/78), on säädetty työnantajan sairausvakuutusmaksusta, peritään työnantajan sairausvakuutusmaksua 2,35 prosenttia työntekijälle 1 päivänä tammikuuta 1983 tai sen jälkeen sanottuna vuonna suoritettun ennakko-perinnän alaisen palkan määrästä (*poist.*).

3—6 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

Helsingissä 10 päivänä joulukuuta 1982

Marjatta Stenius-Kaukonen

II

Valiokunnan mietintö hyväksyessään hallituksen esityksen on oikeasuuntainen, koska siinä vähennetään työvoimavaltaisten yritysten niin kansaneläke- kuin sairausvakuutusmaksuakin. Kuitenkin SMP:n mielestä olisi työvoimavaltaisten pienyritystien sosiaaliturvamaksuja vielä esitetystikin alennettava rupeamalla perimään sosiaaliturvamaksuja vasta siitä summasta, joka

saadaan, kun palkkojen yhteismäärästä vähennetään 200 000 mk.

Edellä olevan perusteella ehdotan kunnioittaen,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

vuodelta 1983 suoritettavasta työnantajan sosiaaliturvamaksusta ja vakuutetun kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksusta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Poiketen siitä, mitä 8 päivänä kesäkuuta 1956 annetun kansaneläkelain 3 §:n 2 momentissa, sellaisena kuin se on 30 päivänä huhtikuuta 1982 annetussa laissa (308/82), on säädetty työnantajan kansaneläkemaksusta, maksua peritään mainitussa momentissa säädettyjen prosenttien 4,25, 4,75 ja 5,25 asemesta vastaavasti 4,10, 5,05 ja 5,60 prosenttia siitä summasta, joka saadaan, kun työnantajan 1 päivänä tammikuuta 1983 tai sen jälkeen sanottuna vuonna maksamien ennakkoperinnän alaisten palkkojen yhteismäärästä vähennetään 200 000 markkaa, kuitenkin siten, että valtiolta ja sen laitokselta, kunnalta ja kuntainliitolta, evankelis-luterilaiselta kirkolta ja sen seurakunnalta sekä seurakuntainliitolta, ortodoksiselta kirkkokunnalta ja sen seurakunnalta sekä Ahvenanmaan maakunnalta maksua peritään 4,60 prosenttia.

2 §

Poiketen siitä, mitä työnantajan sosiaalitur-

vamaksusta 4 päivänä heinäkuuta 1963 annetun lain 1 §:n 1 momentissa, sellaisena kuin se on 11 päivänä elokuuta 1978 annetussa laissa (613/78), on säädetty työnantajan sairausvakuutusmaksusta, peritään työnantajan sairausvakuutusmaksua 1,35 prosenttia siitä summasta, joka saadaan, kun työnantajan 1 päivänä tammikuuta 1983 tai sen jälkeen sanottuna vuonna maksamien ennakkoperinnän alaisten palkkojen yhteismäärästä vähennetään 200 000 markkaa, kuitenkin siten, että valtiolta ja sen laitokselta, kunnalta ja kuntainliitolta, evankelis-luterilaiselta kirkolta ja sen seurakunnalta sekä seurakuntainliitolta, ortodoksiselta kirkkokunnalta ja sen seurakunnalta sekä Ahvenanmaan maakunnalta maksua peritään 2,35 prosenttia, ja poiketen siitä mitä edellä mainitussa laissa on säädetty työnantajan sosiaaliturvamaksusta.

3—6 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

Helsingissä 10 päivänä syyskuuta 1982

Anssi Joutsenlahti

